

Maulana Azad National Urdu University
M.A. (Persian) I Semester Examination - April 2021
Paper : MAPR103CCT : Classical Poetry-1

پرچہ: شعر فارسی کلاسیک۔ ۱

Time : 3 hrs

Marks : 70

ہدایات:

یہ پرچہ سوالات تین حصوں پر مشتمل ہے: حصہ اول، حصہ دوم، حصہ سوم۔ ہر جواب کے لئے لفظوں کی تعداد اشارہ ہے۔ تمام حصوں سے سوالوں کا جواب دینا لازمی ہے۔

1. حصہ اول میں 10 لازمی سوالات ہیں جو کہ معروضی سوالات/خالی جگہ پُر کرنا/مختصر جواب والے سوالات ہیں۔ ہر سوال کا جواب لازمی ہے۔ ہر سوال کے لیے 1 نمبر مختص ہے۔
(10 x 1 = 10 Marks)
2. حصہ دوم میں آٹھ سوالات ہیں۔ اس میں سے طالب علم کو کوئی پانچ سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً دو سو (200) لفظوں پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے 6 نمبرات مختص ہیں۔
(5 x 6 = 30 Marks)
3. حصہ سوم میں پانچ سوالات ہیں۔ اس میں سے طالب علم کو کوئی تین سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً پانچ سو (500) لفظوں پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے 10 نمبرات مختص ہیں۔
(3 x 10 = 30 Marks)

حصہ اول

سوال نمبر 1

دانشجوی عزیز به پرسشهای زیر پاسخ دهید:

- (i) ”لسان الغیب“ به کدام شاعر می گویند؟
- (ii) نویسنده ”ایوان مداین“ کیست؟
- (iii) اسم شاعر شعر زیر را بنویسید؟
شرح غم تولدت شادی به جان دهد
شکر لب تو طعم شکر وادهان دهد
- (iv) به کدام شاعر ”حسان عجم“ می گویند؟
- (v) ”بوستان سعدی“ در کدام قالب شعری نوشته شده است؟
- (vi) ”نالہ از زندان“ اثر کیست؟
- (vii) پیغمبر سخن در صنف قصیدہ چه کسی بود؟
- (viii) شاعر شعر زیر را نام ببرید؟
عشق ورزیدم و عقلم به ملامت برخاست
کان کہ عاشق شد از او حکم سلامت برخاست
- (ix) قصیدہ ”باد نوری ہمی در بوستان بتگر شود“ در مدح چه کسی سرودہ شدہ است؟
- (x) سخنور معروف فارسی کہ در علم نجوم ہم دست داشت، کیست؟

حصه دوم

تنها به پنج پرسش پاسخ دهید:

- (2) ویژگیهای شعر عنصری را بنویسید؟
- (3) خصایص قصیده سرایی رودکی را بیان کنید؟
- (4) مفهوم شعر را بیان کنید و اسم شاعر را بنویسید؟
شاد زی با سیاه چشمان، شاد
ز آمده شادمان بیاید بود
من و آن جعد موی غالیه بوی
من و آن ماهروی حور نژاد
نیک بخت آن کسی که داد و بخورد
شوربخت آن که او نخورد و نداد
- (5) مفهوم و معنای رباعی زیر را توضیح دهید؟
ای دل طلب کمال در مدرسه چند
هر فکر که جز ذکر خدا و سوسه است
تکمیل اصول حکمت و هندسه چند
شرمی ز خدا بدار این و سوسه چند
- (6) ویژگی های رباعیات عمر خیام را بطور اختصار بنویسید؟
- (7) خصایص غزلسرایی سعدی شیرازی را بیان کنید؟
- (8) ترجمه کنید و اسم شاعر را بنویسید؟
اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل مارا
بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت
فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب
ز عشق ناتمام ما جمال یار مستغنی است
- (9) معنای واژه ها و عبارات های زیر را بنویسید؟
کلبه بزازه، میغ، دوش، کلبه عطار، من یزید، شعشعه پرتو ذات،
بخال هندوش بخشم سمرقند و بخارارا
کنار آب رکناباد و گلگشت مصلا را
چنان بردند صبراز دل که ترکان خوان یغما را
به آب و رنگ و خال و خط چه حاجت روی زیبا را

حصه سوم

تنها به سه پرسش پاسخ دهید؟

- (10) تعریف قصیده و انواع آن را با مثال توضیح دهید؟
- (11) زندگی نامه و ویژگی های شعری مسعود سعد سلمان را با مثال بیان کنید؟
- (12) زندگی نامه و خصایص سخن سرایی حافظ شیرازی را بنویسید؟
- (13) زندگی نامه و ویژگی های رباعیات سرمد را بنویسید؟

(14) مفهوم اشعار زیر را بنویسید و شاعر آن را نام ببرید؟

گر امید وصل باشد همچنان دشوار نیست	(الف) ای که گفתי هیچ مشکل چون فراق یار نیست
آن گنه را این عقوبت همچنان بسیار نیست	(ب) بیدلان را عیب کردم لاجرم بیدل شدم
ایوان مدائن را آئینه عبرت دان	(ج) هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان
ور گویمت که ماهی مه بر زمین نباشد	(د) گر گویمت که سروی سرو این چنین نباشد
صورت بدین شگرفی در کفر و دین نباشد	(ه) گر در جهان بگردی و آفاق درنوردی

☆☆☆